

mgr inż. Piotr Choina

Tytuł rozprawy doktorskiej: „Zgłaszalność dolegliwości bólowych ze strony układu mięśniowo-szkieletowego przez pracowników leśnictwa a ich warunki pracy”

Promotor rozprawy: dr hab. n. o zdr. Magdalena Florek-Łuszczki, prof. IMW

Promotor pomocniczy: dr hab. n. med. Tomasz Saran

STRESZCZENIE

Dolegliwości bólowe ze strony układu mięśniowo-szkieletowego (MSD) są powszechnie występującym problemem zdrowotnym. Niemal każda osoba po 40 roku życia ma za sobą lub będzie miała poważny incydent bólowy MSD. Jest to konsekwencją istotnych zmian, jakie nastąpiły w ostatnich latach, związanych m.in. ze stylem życia i charakterem pracy współczesnego człowieka. Praca zawodowa, jako jedno z głównych źródeł MSD, może prowadzić do upośledzenia czynności ruchowych oraz zmian struktur anatomicznych mięśni, stawów, ścięgien, więzadeł, nerwów, kości oraz miejscowego układu krążenia krwi.

Celem badań była ocena częstości występowania dolegliwości bólowych w obrębie układu mięśniowo-szkieletowego wśród pracowników leśnictwa oraz ustalenie czynników mających związek z ich występowaniem.

W badaniach udział wzięło 785 pracowników Lasów Państwowych (547 leśniczych i podleśniczych oraz 238 pracowników administracji) zatrudnionych w 32 losowo dobranych nadleśnictwach. Materiał niezbędny do analizy zebrano metodą wywiadu bezpośredniego z wykorzystaniem autorskiej ankiety, poszerzonej o pytania pochodzące z kwestionariusza nordyckiego- NMQ, które posłużyły pozyskaniu informacji niezbędnych do określenia częstości, regularności i długości trwania dolegliwości bólowych lub sztywności występujących w dziewięciu obszarach narządu ruchu, tj.: szyi, ramion, łokci, nadgarstków lub rąk, górnej części kręgosłupa, dolnej części kręgosłupa, bioder, kolan, i kostek lub stóp.

Na podstawie wykonanych analiz statystycznych ustalono, że zgłaszalność dolegliwości bólowych MSD wśród pracowników Lasów Państwowych była wysoka. Aż- 89,6% badanych odczuwało przynajmniej jedną dolegliwość MSD, a 70,7% dwie i więcej. Średni wskaźnik dolegliwości wyniósł 2,88, co oznaczałoby, że przeciętny pracownik Lasów Państwowych odczuwał niemal trzy dolegliwości bólowe MSD. Badani pracownicy leśnictwa najczęściej zgłaszali ból w dolnej części kręgosłupa (63,2%). Pogłębiona analiza statystyczna wykazała, że głównymi czynnikami warunkującymi występowanie dolegliwości MSD były: wiek badanych, staż pracy oraz przebycie silnego stresu. W oparciu o przeprowadzone badania stwierdzono, że dolegliwości bólowe ze strony układu mięśniowo - szkieletowego stanowią istotny problem zdrowotny pracowników leśnictwa, co wskazuje na potrzebę podjęcia skutecznych działań prewencyjnych w tym zakresie.

ABSTRACT

Pain complaints on the part of musculoskeletal system (MSDs) are a common health problem. Nearly every person aged over 40 has had or will have a serious pain MSD event. This is a consequence of important changes which have taken place within recent years associated, among other things, with life style and character of work of a modern man. Occupational activity, as one of the sources of MSDs, may lead to the impairment of motor skills and changes in the anatomical structures of muscles, joints, tendons, ligaments, nerves, bones, and local blood circulation system.

The aim of the study was assessment of the prevalence of pain complaints within the musculoskeletal system among forestry workers, and determination of the factors related with their occurrence.

The study included 785 employees of the State Forests (547 foresters and deputy foresters, and 238 administration workers) employed in 32 randomly selected forest districts. The material for analysis was collected by the method of a direct interview using an author-constructed questionnaire extended by items from the Nordic Musculoskeletal Questionnaire (NMQ), which were used to obtain information indispensable to specify the frequency, regularity, and duration of pain complaints or stiffness occurring within nine sites of the motor organ, i.e. neck, shoulders, elbows, wrists or hands, upper part of the spine, lower part of the spine, hips, knees, and ankles or feet.

Based on statistical analysis performed it was found that the reporting rate of pain MSD complaints among employees of the State Forests was high. As many as 89.6% of respondents experienced at least one MSD complaint, while 70.7% - two or more complaints. The average complaints reporting rate was 2.88, which would mean that an average employee of the State Forests experienced nearly three pain MSD complaints. The forestry workers in the study most frequently reported low back pain (63.2%). In-depth statistical analysis showed that the main factors conditioning the occurrence of MSDs were the respondents' age, period of employment, and undergoing severe stress. Based on the results of the study it was confirmed that pain complaints on the part of the musculoskeletal system are an important health problem among forestry workers, which indicates the need for undertaking effective preventive actions in this area.